

Sygn. akt VI RCa 150/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny - Rodzinny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Waldemar Pałka
Sędziowie:	SO Jolanta Biernat-Kalinowska /spr/ SO Jolanta Piórkowska
Protokolant:	sekr. sądowy Joanna Siwińska

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2017 w Olsztynie r.

na rozprawie

sprawy z powództwa

J. Z.

przeciwko

K. Z.

o alimenty

na skutek apelacji powódki J. Z.

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 6 kwietnia 2017 III RC 271/16

1- zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób , że zasądza od pozwanego K. Z. na rzecz powódki J. Z. alimenty w kwocie po 200 /dwieście / złotych miesięcznie płatnych do jej rąk do 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności którejkolwiek z rat poczynając od 6 kwietnia 2017 roku

2- w pozostałym zakresie apelacje oddala

3- odstępuje od obciążenia stron kosztami postępowania za instancję odwoławczą

Sygn. akt VI RCa 150/17

UZASADNIENIE

Powódka J. Z. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego K. Z. alimentów w kwocie po 500 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu wskazała, że strony w latach 2012 – 2016 były małżeństwem, które wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 16 marca 2016 r., sygn. akt I ACa 1016/15 zostało rozwiązane przez rozwód z wyłącznej winy pozwanego. Podała, że po rozwodzie jej sytuacja materialna bardzo się pogorszyła. Wskazała, że jej miesięczne dochody stanowią – wynagrodzenie za pracę (ok. 1 340 zł), świadczenie wychowawcze 500 + na córkę oraz alimenty (700 zł), zaś wydatki około 1 800 zł.

Pozwany K. Z. w odpowiedzi na pozew wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 07 czerwca 2014 r. uległ poważnemu wypadkowi na motocyklu, którego skutki odczuwa do dziś. Podał, że obecnie mieszka na stacji, gdyż zakupione przez niego mieszkanie (obciążone kredytem hipotecznym) wymaga gruntownego remontu. Wskazał, że utrzymuje się z wynagrodzenia za pracę w wysokości około 3 000 zł miesięcznie.

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 06 kwietnia 2017 r., sygn. akt III RC 271/16 oddalił powództwo.

Sąd ten ustalił, że J. Z. i K. Z. pozostawali małżeństwem, które wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 16 marca 2016 r., sygn. akt I ACa 1016/15 zostało rozwiązane przez rozwód z wyłącznej winy pozwanego.

Dalej Sąd ten ustalił, że w tamtym czasie powódka pracowała zawodowo i uzyskiwała wynagrodzenie w wysokości 1 680 zł. Obecnie J. Z. nadal mieszka wraz z córką w mieszkaniu swoich rodziców. Pracuje zawodowo i otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 1 850 zł. Ponosi miesięczny koszt utrzymania siebie i córki w wysokości 1 800 zł, w tym opłata za czynsz (343,64 zł), energię (60,27 zł), RTV (22,70 zł), telewizję (96,42 zł), telefon (59,99 zł) oraz nianię dla córki (800 zł). Dodatkowo otrzymuje świadczenie wychowawcze 500 + na córkę oraz alimenty na nią w kwocie 700 zł.

Odnośnie sytuacji materialnej pozwanego Sąd I instancji ustalił, że w dacie orzekania rozwodu pracował zawodowo i otrzymywał wynagrodzenie w wysokości około 2 700 zł miesięcznie. Aktualnie otrzymuje wynagrodzenie w kwocie około 3 000 zł miesięcznie. W czerwcu 2016 r. zaciągnął kredyt hipoteczny na zakup mieszkania. Wymaga ono jednak remontu, dlatego mieszka na stacji. Ponosi miesięczne koszty utrzymania w wysokości około 3 000 zł miesięcznie, w tym alimenty na córkę (712,30 zł), rata kredytu hipotecznego (730,22 zł), czynsz za mieszkanie (406,34 zł), abonament telefoniczny (59,99 zł), rata kredytu za AGD (169,40 zł), opłata za stację (422,44 zł), zakup lekarstw (62,07 zł) i zakup żywności (420 zł).

Na podstawie tek ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, gdyż powódka nie wykazała, jak tego wymaga art. 60 § 2 kro, że rozwód pociągnął za sobą istotne pogorszenie jej sytuacji materialnej, ani że żądane alimenty odpowiadają możliwościom zarobkowym i majątkowym pozwanego. W ocenie Sądu I instancji najprostsze nawet porównanie dochodów osiąganych przez strony wskazuje na istniejące w tym względzie niewielkie dysproporcje, co przekłada się na nieznacznie gorszą sytuację materialną powódki w porównaniu z sytuacją pozwanego, który pomimo dysponowania wyższym dochodem nie również jest w stanie zaspokoić wszystkich swoich potrzeb.

Od powyższego wyroku apelację wywiodła powódka domagając się jego zmiany poprzez zasądzenie od pozwanego na jej rzecz alimentów w kwocie po 500 zł miesięcznie.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1. obrazę prawa materialnego tj. art. 135 § 1 kro poprzez nie uwzględnienie przy ustalaniu sytuacji majątkowej pozwanego dochodów mieszkającej z nim i prowadzącej wspólne gospodarstwo domowe partnerki pozwanego i jej udziału w kosztach tego gospodarstwa,

2. naruszenie prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego skutkującą:

- niezasadnym przyjęciem, że nie wykazała ona, że na skutek rozwiązania małżeństwa stron z winy pozwanego jej sytuacja finansowa uległa istotnemu pogorszeniu,
- bezpodstawnym pominięciu, że pozwany pomimo wynagrodzenia otrzymuje również liczne wysokie premie oraz dodatki,
- bezpodstawnym przyjęciem, że pozwany posiada zadłużenie w kwocie 25 000 zł,
- niezasadnym przyjęciu, że sytuacja finansowa stron jest podobna, podczas, gdy pozwany osiąga wyższe dochody i dzieli koszty utrzymania z partnerką życiową ,
- bezpodstawne przyjęcie, że pozwany nie jest w stanie zabezpieczyć wszelkich swoich usprawiedliwionych potrzeb.

W uzasadnieniu wskazała, że na skutek rozwiązania jej małżeństwa z pozwanym z jego wyłącznej winy jej sytuacja finansowa uległa istotnemu pogorszeniu. Podała, że aktualnie dysponuje ona tylko swoimi dochodami, które są niemal o połowę niższe niż dochody pozwanego. Wskazała, że fakt, iż pozwany po rozwodzie zaciągnął kredyt hipoteczny świadczy tylko i wyłącznie o jego dobrej sytuacji materialnej. Nadto wskazała, że pozwany kosztami utrzymania mieszkania dzieli się po połowie ze swoją partnerką, co dodatkowo stawia go w lepszej sytuacji, gdyż ona wszystkie te koszty musi ponosić samodzielnie.

Pozwany K. Z. w odpowiedzi na apelację powódki wniósł o jej oddalenie w całości.

W uzasadnieniu wskazał, że rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego jest prawidłowe i zapadło na podstawie prawidłowo poczynionych ustaleń.

Podniósł, że utrzymuje się z wynagrodzenia za pracę wynoszącego 2 500 – 3 000 zł miesięcznie. Nadto spłaca zadłużenie powstałe w wyniku zaciągania pożyczek u rodziny i znajomych celem pokrycia przegranych procesów sądowych wytaczanych mu przez powódkę w łącznej wysokości około 25 000 zł. Wskazał, że spłaca również kredyt hipoteczny zaciągnięty na zakup mieszkania, w którym jednak nie może mieszkać, gdyż wymaga ono przeprowadzenia generalnego remontu na co go nie stać. Podał, że wynajmuje pokój w mieszkaniu należącym do jego partnerki, co generuje dodatkowe koszty. Zaprzeczył aby prowadził z nią wspólne gospodarstwo domowe wskazując, że każde z nich płaci wyłącznie za siebie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki jest częściowo zasadna i zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji wprawdzie prawidłowo ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie, jednakże na podstawie poczynionych ustaleń wyciągnął zbyt daleko idące wnioski w zakresie sytuacji finansowej stron.

Zgodnie z treścią art. 60 § 2 kro jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, Sąd na żądanej małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

Słusznie zatem powódka dostrzegła możliwość ubiegania się zasądzenia od pozwanego alimentów na swoją rzecz. Podstawą do wydania takiego rozstrzygnięcia jest, jak słusznie zauważył Sąd I instancji, ustalenie pogorszenia się sytuacji materialnej małżonka niewinnego wskutek orzeczenia rozwodu.

Rozwód stron, wbrew stanowisku Sądu Rejonowego w ocenie Sądu Okręgowego pociągnął za sobą istotne pogorszenie sytuacji powódki. Podstawą analizy takiego stanu jest uwzględnienie aktualnej sytuacji powódki i hipotetycznej jej sytuacji przy wyeliminowaniu stanu rozwiązania małżeństwa. Wymagało więc poczynienia, czego nie uczynił Sąd Rejonowy założenie, że strony nadal funkcjonują w związku i wywiązują się z przyjętych na siebie obowiązków (tak: uchwała całej Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 16 grudnia 1987 roku, III CZP 91/86, OSNC 1988/4/42). W takiej sytuacji wskutek połączenia dochodów stron staje się jednoznacznie wykazany, że kondycja materialna powódki byłaby bardziej komfortowa niż aktualnie, gdyż dysponowałaby ona dochodem pozwanego, którego aktualnie nie posiada. Różnica w obu tych stanach jest znaczna i ten wynik daje podstawę do przyjęcia, że istotne pogorszenie sytuacji powódki nastąpiło. Rozwód orzeczono z winy pozwanego, czego pozwany nie kwestionował. Zaisnialy więc przesłanki wskazane w art. 60 § 2 kro.

Wysokość świadczeń mających pochodzić od pozwanego i stanowić wsparcie utrzymania powódki wynika z uwzględnienia stopnia pogorszenia się sytuacji materialnej powódki, jako małżonka niewinnego, a także zasadę słuszności. Odpowiedni charakter świadczenia klasyfikuje jego wysokość pomiędzy granicą poziomu niedostatku, a zrównaniem stopy życiowej obojga rozwiedzionych małżonków. Obowiązek alimentacyjny małżonka wyłącznie winnego nie sięga tak daleko, aby miał on zapewnić byłemu małżonkowi równą stopę życiową, jednakże nie jest przy tym ograniczony do zaspokajania tylko tych usprawiedliwionych potrzeb, o których mówi art. 60 § 1 kro czyli umożliwiającą funkcjonowanie ponad poziomem niedostatku.

Uwzględniając więc te przesłanki Sąd odwoławczy uznał, że adekwatna do nich jest kwota 200 zł miesięcznie przekazywana przez pozwanego na rzecz powódki. Sąd tym samym częściowo tylko uwzględnił żądanie powódki uznając, że w pozostałym zakresie jest wygórowane. Powódka nie wykazała bowiem, że pogorszenie jej sytuacji ma większy zakres. Nadto zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty po 500 zł miesięcznie skutkowałoby tym, że pozwany dysponowałaby miesięcznie na swoje utrzymanie kwotą mniejszą niż powódka.

W ocenie Sądu Okręgowego natomiast z przeprowadzonych dowodów wynika, że kwota 200 zł miesięcznie pochodząca od pozwanego umożliwi powódce funkcjonowanie na poziomie zbliżonym do tego, z jakiego korzystała w czasie funkcjonowania małżeństwa.

Wysokość tak ustalonych alimentów mieści się również w granicach możliwości zarobkowych pozwanego. Pozwany uzyskuje dochód, który umożliwi mu wywiązywanie się z obowiązków alimentacyjnych wobec powódki.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i orzekł jak w punkcie I wyroku.

W pozostałym zakresie Sąd apelację oddalił, w oparciu o przepis art. 385 k.p.c.

Na postawie art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążania stron kosztami postępowania.